

ДИМИТЪР ЛЕНГЕЧЕВ
ХАГАРД
ПОЗНАТ И НЕПОЗНАТ

chitanka.info

В началото на XX век, когато вестниците само мимоходом са споменавали африканския континент, читателите са получавали най-пълна представа за него от публикациите на Хенри Райдър Хагард, автор на класическия бестселър „Тя“, преиздаден 25 пъти до 1976 година.

В Кеймбриджката библиография за английска литература се изброяват около 60 заглавия на художествени произведения, включително на повече от 40 романа. Ако проследим този взрив на художествена и публицистична изява, несъмнено трябва да се върнем в 1885 година, когато Х. Р. Хагард обнародва „Рудниците на цар Соломон“ и става добре известен сред четящата аудитория, неизкушавана от радио и телевизионни програми.

„Още като дете ме привличаше древния Египет и през 1887 година бях обхванат от страстно желание да отида в тази страна, още повече че ме обзе желание да напиша роман за Клеопатра“. И той написва „Клеопатра“, излязла за първи път в България около трийсетте години под заглавие „Децата на Нил“ в „Библиотека за самообразование“ на Ст. Атанасов.

Ставайки професионален писател, Хагард пътува из много държави на Европа, Африка, Близкия Изток, Азия и Америка. В своите романи и публицистични творби той се обръща към корените на народите от тези страни: описва походите на викингите, личния живот на Клеопатра, Индийската война, борбата на ацтеките против испанските конкистадори; с хроникьорска страст на очевидец и участник описва бурската война на Великобритания, запознава широките обществени слоеве със Зулуската империя и с борбата на зулусите за независимост.

Затова може би в едно от изследванията на читателския интерес, най-популярното за времето си списание „Ревю оф ревиз“ пише през декември 1906 година, че английските девойки в страните от Британската империя предпочитат Хагард пред Киплинг и Конан Дойл!

Въпреки многообразието от теми, Хагард предпочита южноафриканската. Затова Алън Коутърмейн, появил се за първи път в „Рудниците на цар Соломон“, преживява създателя си. За последен път той е представен пред читателския съд след смъртта на писателя.

Затова следва логичния въпрос: с какво Х. Р. Хагард привлича така трайно читателския интерес?

Може да се отговори съвсем накратко: необичайно остър и динамичен сюжет; дори най-върлите противници на Хагард не могат да го обвинят в скука на повествованието. Освен това, тогавашната публика е виждала в Х. Р. Хагард публициста — свидетел и очевидец, пътешественик и страстен хроникьор, и чрез неговия поглед тя е ставала съпричастна на събитията в света.

И сега, след повече от сто години от неговия първи роман, е смехотворно твърдението на комунистическия апологет В. Ленин, че Хагард бил поддръжник на буржоазния строй и че в двутомното си произведение „Селска Англия“, труд, който визира тогавашна Англия и изиграва огромна роля във всички слоеве на обществото, писателят се проявява като здрава опора на тази обществена формация...

И сега, след повече от сто години от творческите изяви на Хагард, авторите пристрастия като че ли се сбъдват в наши дни; затова Хагард е все още интересен и този интерес се увеличава въпреки жестоката конкуренция на масмедииите.

В своята двутомна автобиография „Дните на моя живот“ Хенри Райдър Хагард пише:

„Може това да се стори претенциозно, но предполагам, че някои от моите произведения ще останат живи...“

И действително: в забвение са десетки томове от публицистика и художествени произведения, но читателят все още се възхищава на „Рудниците на цар Соломон“, „Клеопатра“, „Дъщерята на Монтесума“ и „Тя“.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.